

Tjänsteenkät för specialiteterna otorhinolaryngologi, audiologi och foniatri

enkätundersökning, vecka 4, år 2013

Martin Beran

Arbetsgruppen för tjänsteenkäten

Per Berglund, Norra regionen

Sven Rydmarker, Privatläkarna

Martin Beran, Västra Götalandsregionen

Karin Lundkvist, Stockholmsregionen

Magnus Niklasson, Sydöstra regionen

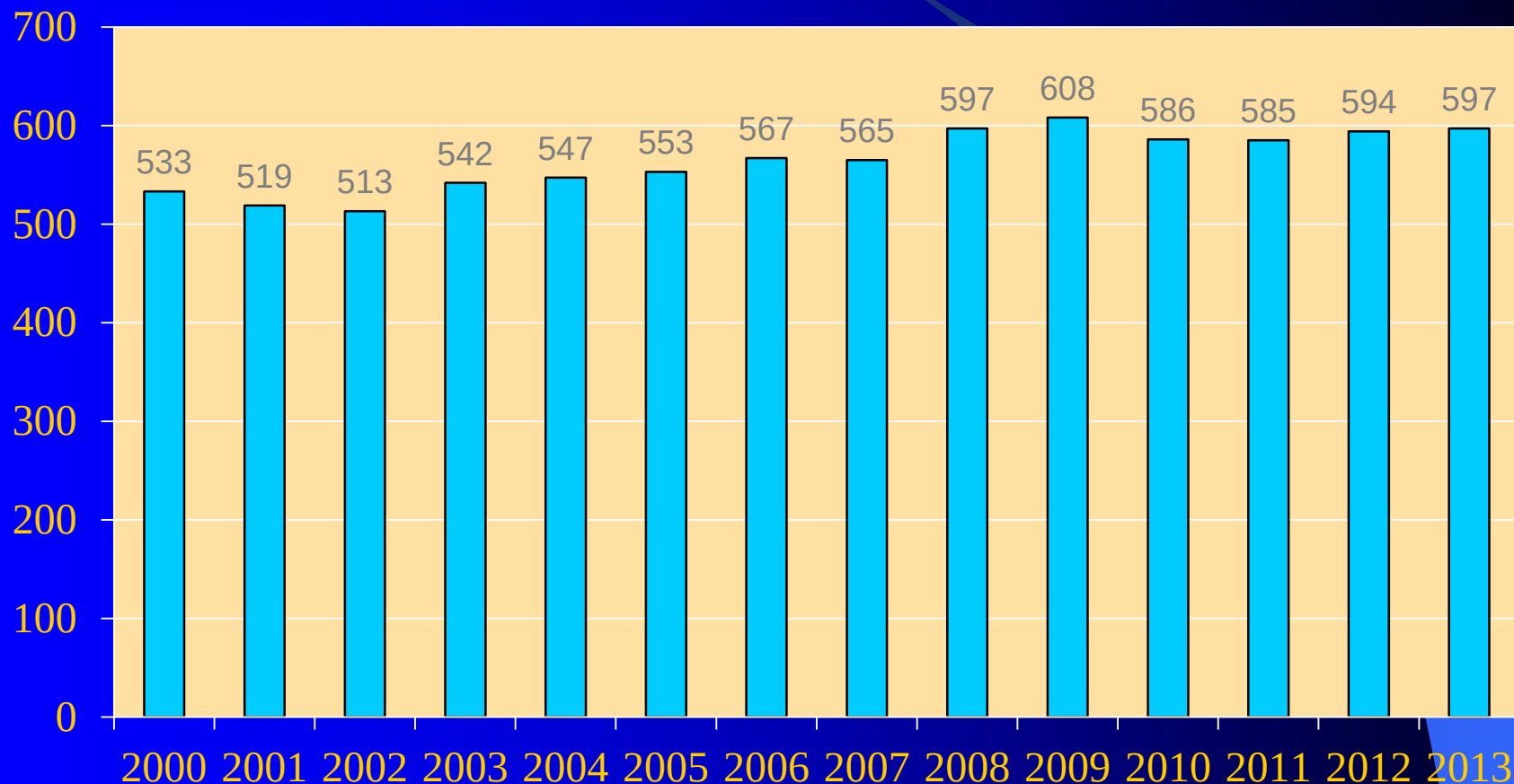
Peter Janson, Södra regionen (inkl. n. Halland)

Anders Westerborn, Uppsala/Örebroregionen

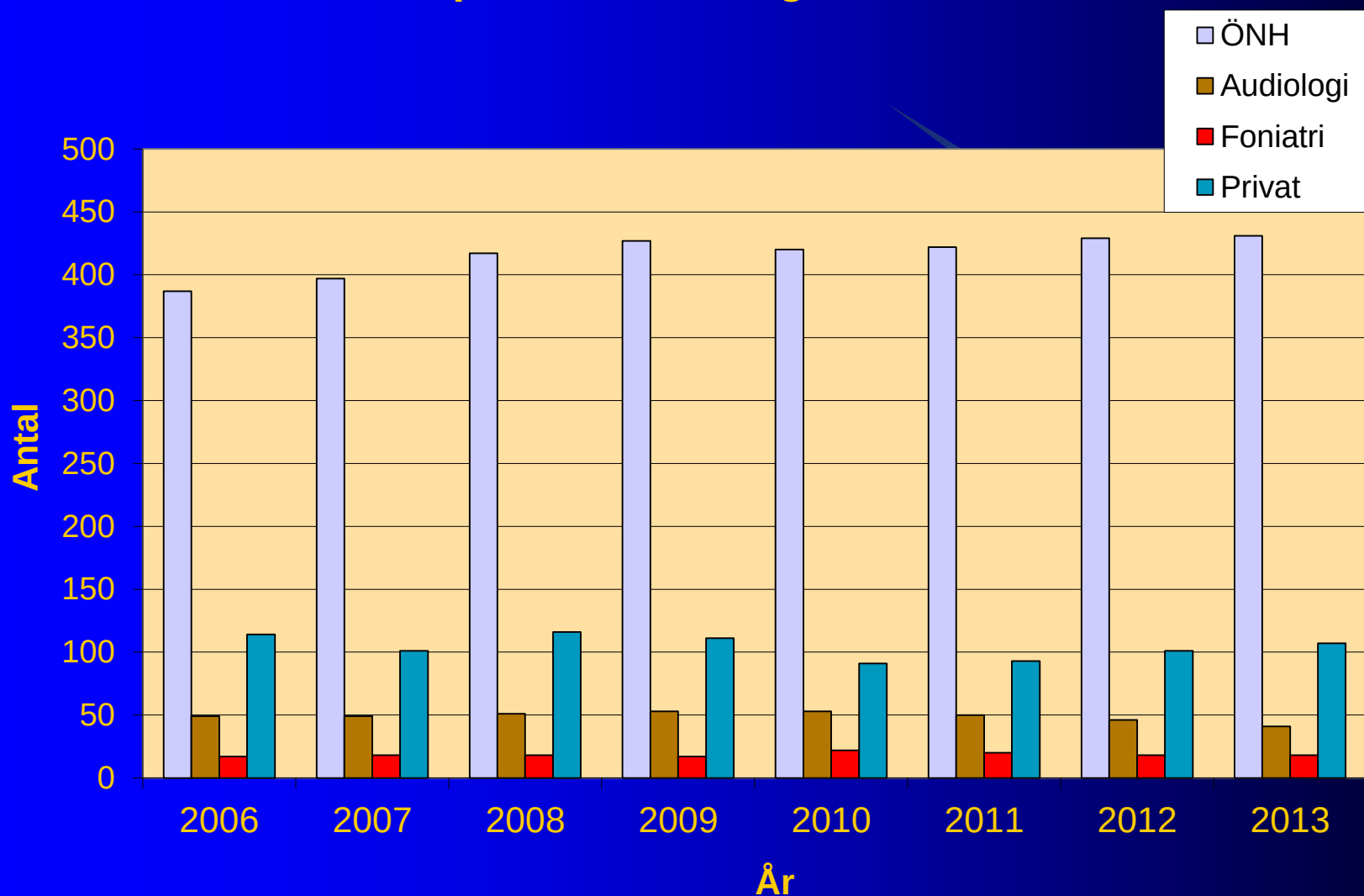
Redovisning av enkäten för specialister sker med följande diagram

- Antal specialister med offentlig tjänst eller privat etablering år 2000-2013
- Antal specialister inom ÖNH, audiologi, foniatri eller med privat etablering år 2006-2013
- Regional fördelning av specialister inom ÖNH, audiologi, foniatri eller med privat etablering 2013
- Regional fördelning av specialister per 100 000 invånare år 2007, 2009, 2011 och 2013.

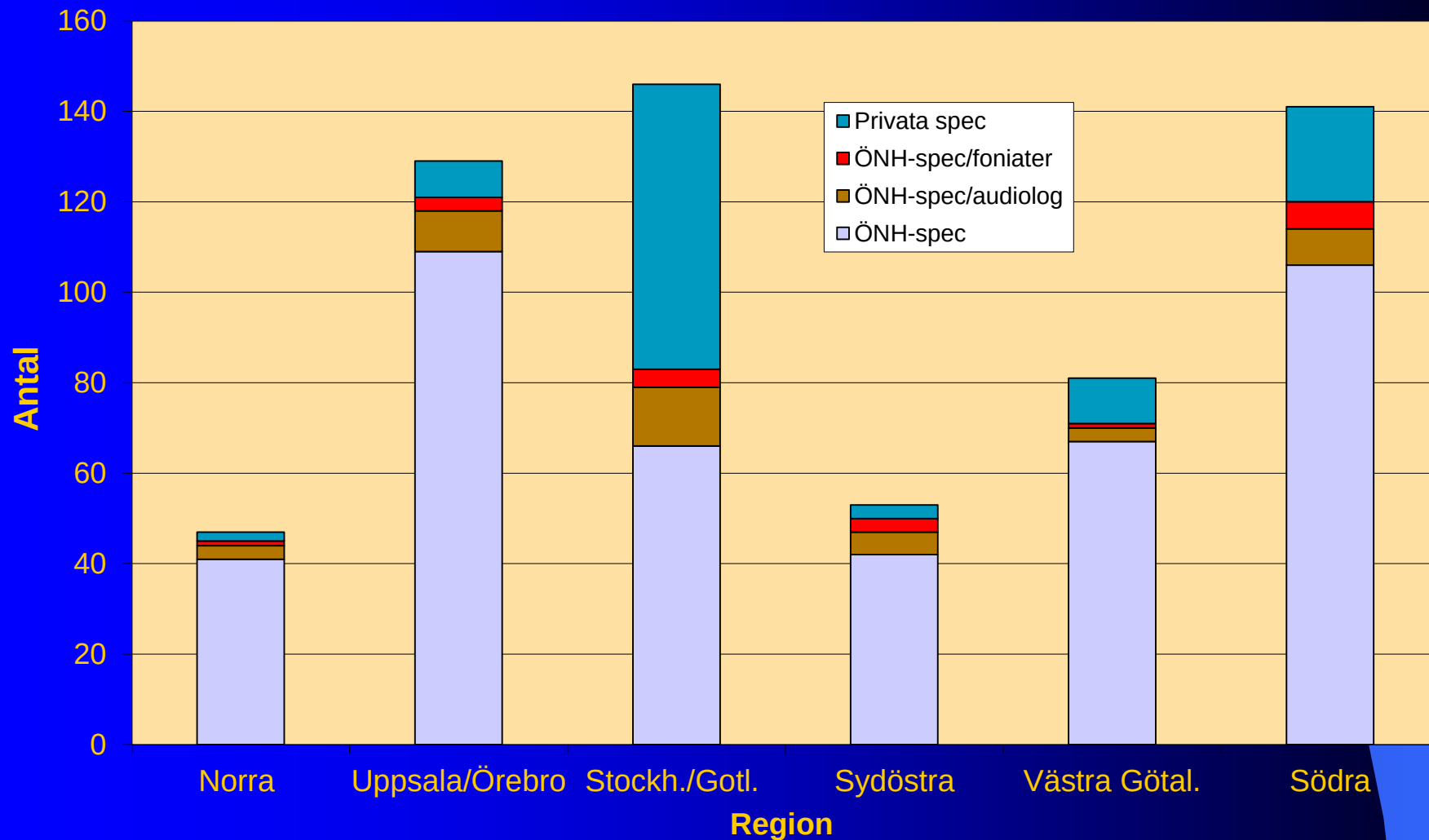
Antal specialister med offentlig tjänst eller privat etablering år 2000 - 2013

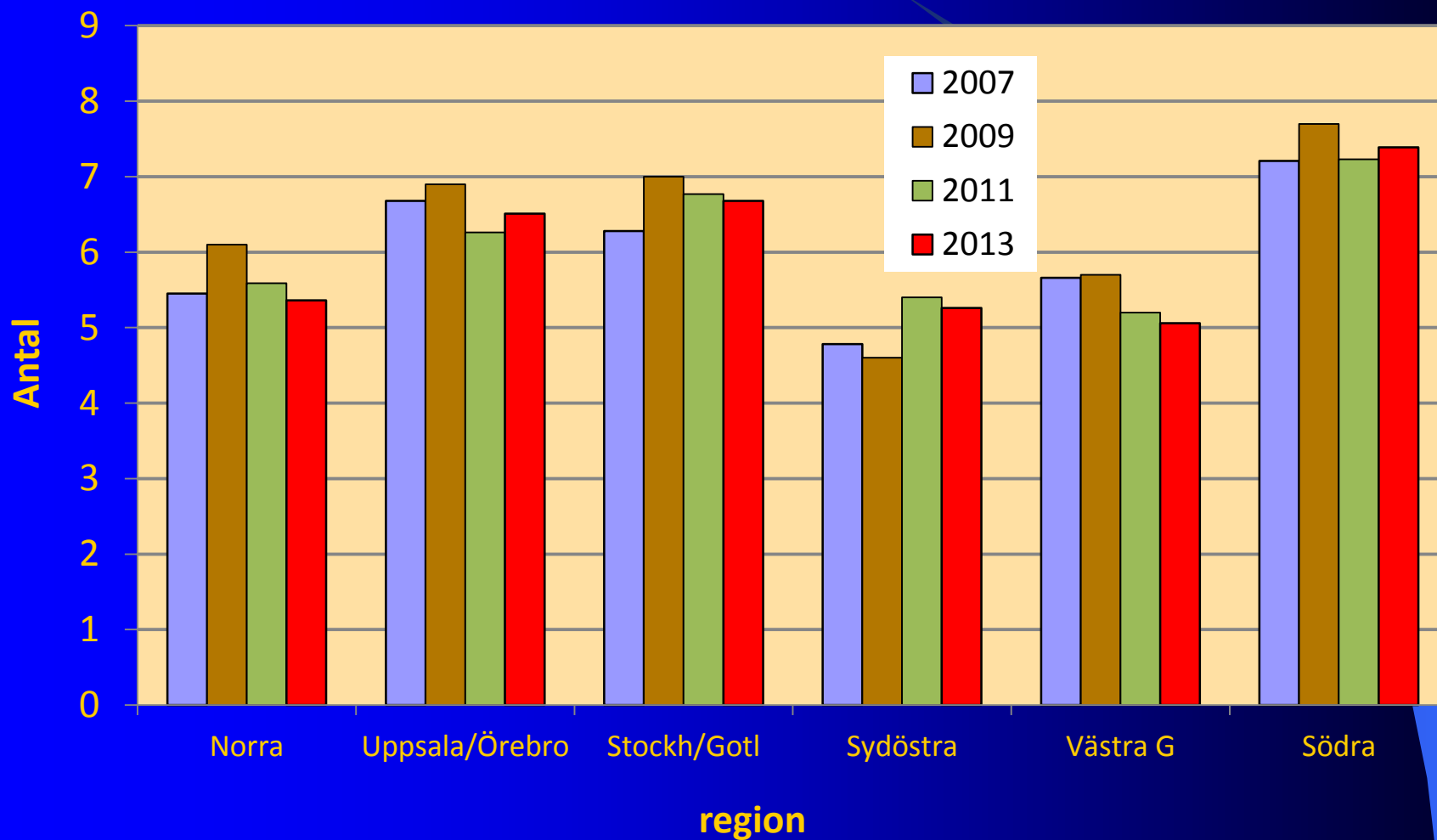
Antal specialister inom ÖNH, audiologi, foniatri eller med privat etablering år 2006 - 2013

Regional fördelning av specialister inom ÖNH, audiologi, foniatri eller med privat etablering av specialister 2013

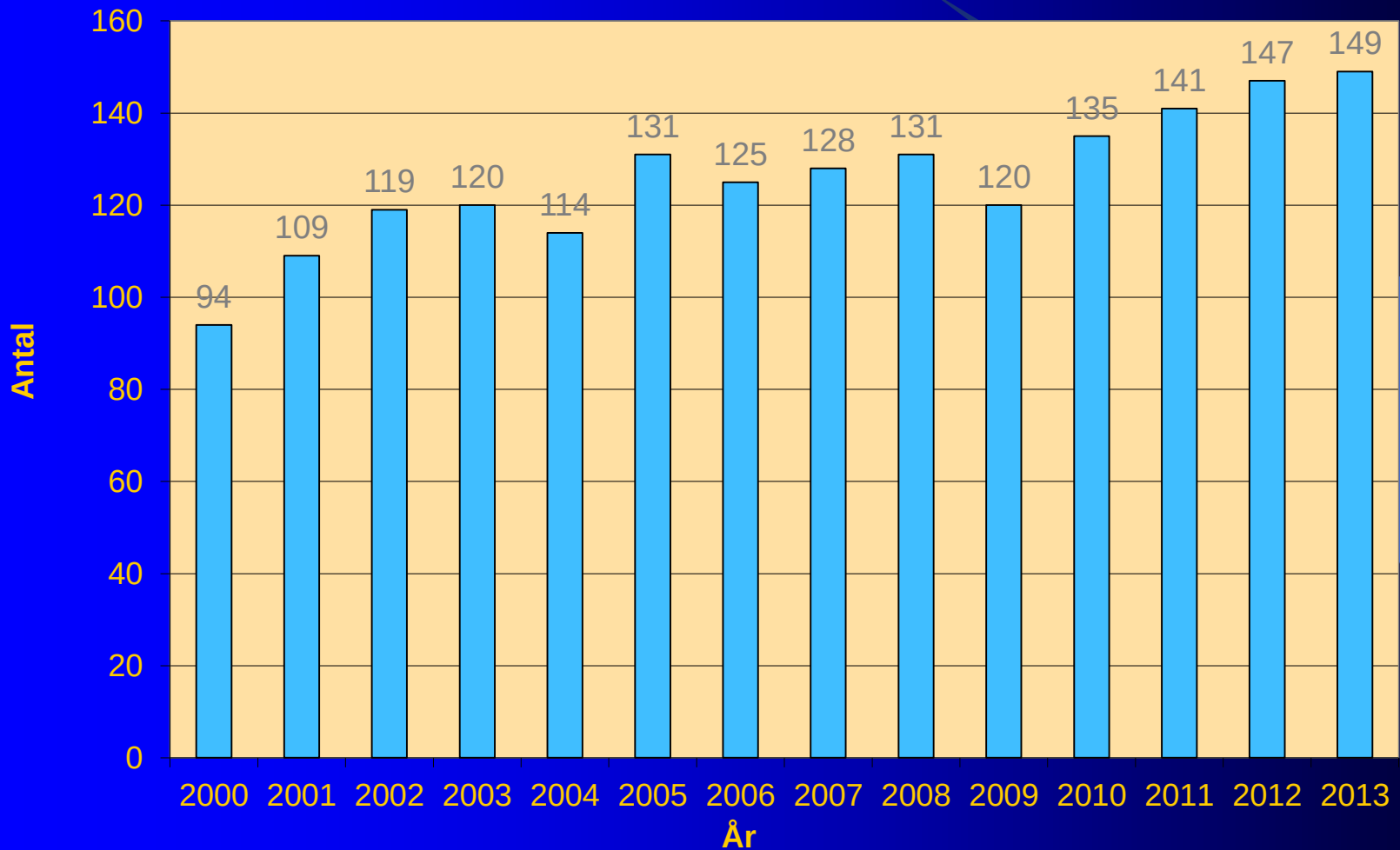
Regional fördelning av antal specialister per 100 000 invånare år 2007, 2009, 2011 och 2013

Redovisning av enkäten för ST-läkare sker med följande diagram

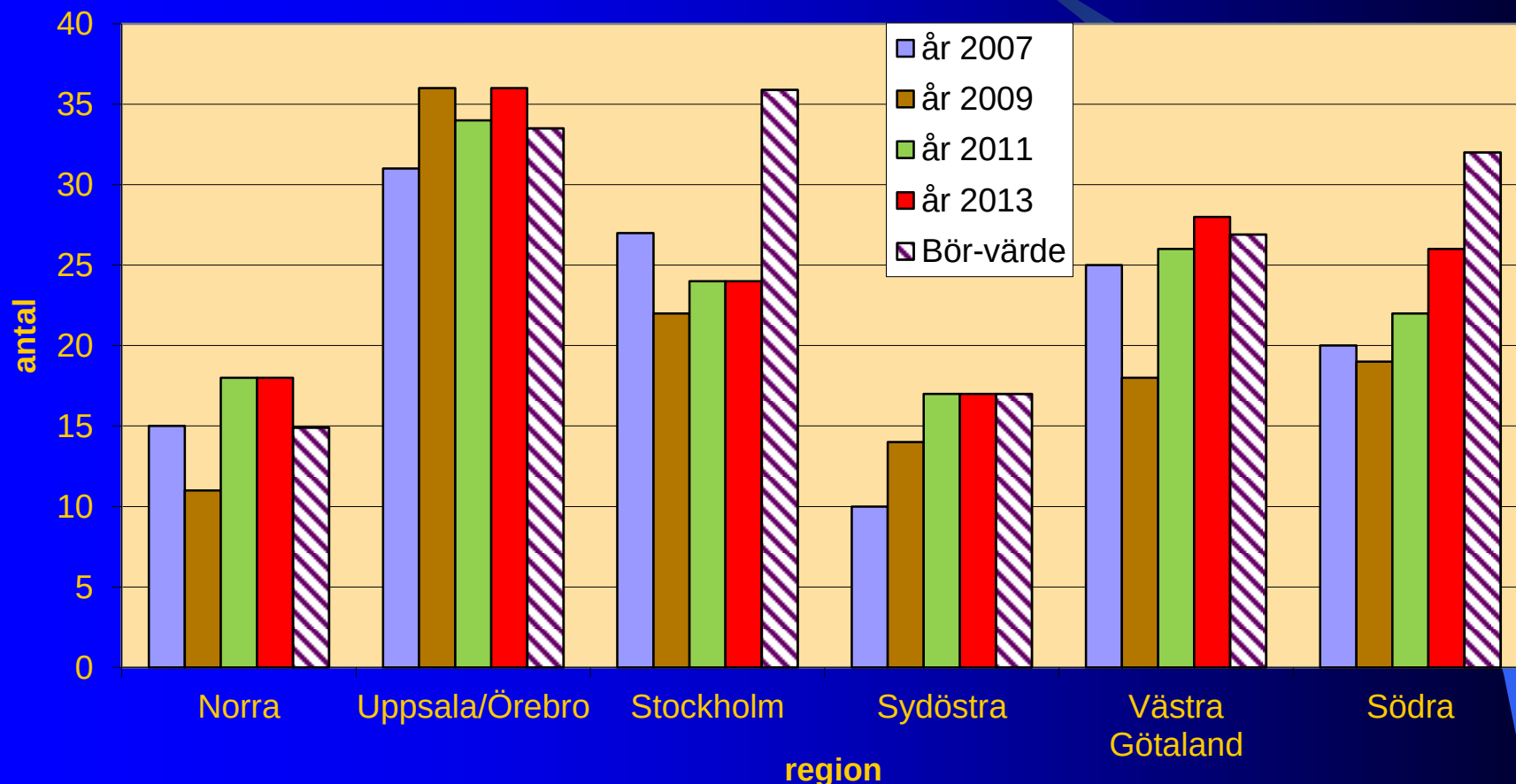
- Antal ST-läkare under utbildning år 2000-2013
- Antal ST-läkare under utbildning per region år 2007, 2009, 2011 och 2013 och relaterat till ett ”börvärde” för 160 ST-läkare under samtidig utbildning
- Antal ST-läkare under utbildning år 2013 relaterat till ett ”börvärde” för 160 ST-läkare under samtidig utbildning

Antal ST-läkare under utbildning enligt gjorda enkäter år 2000-2013

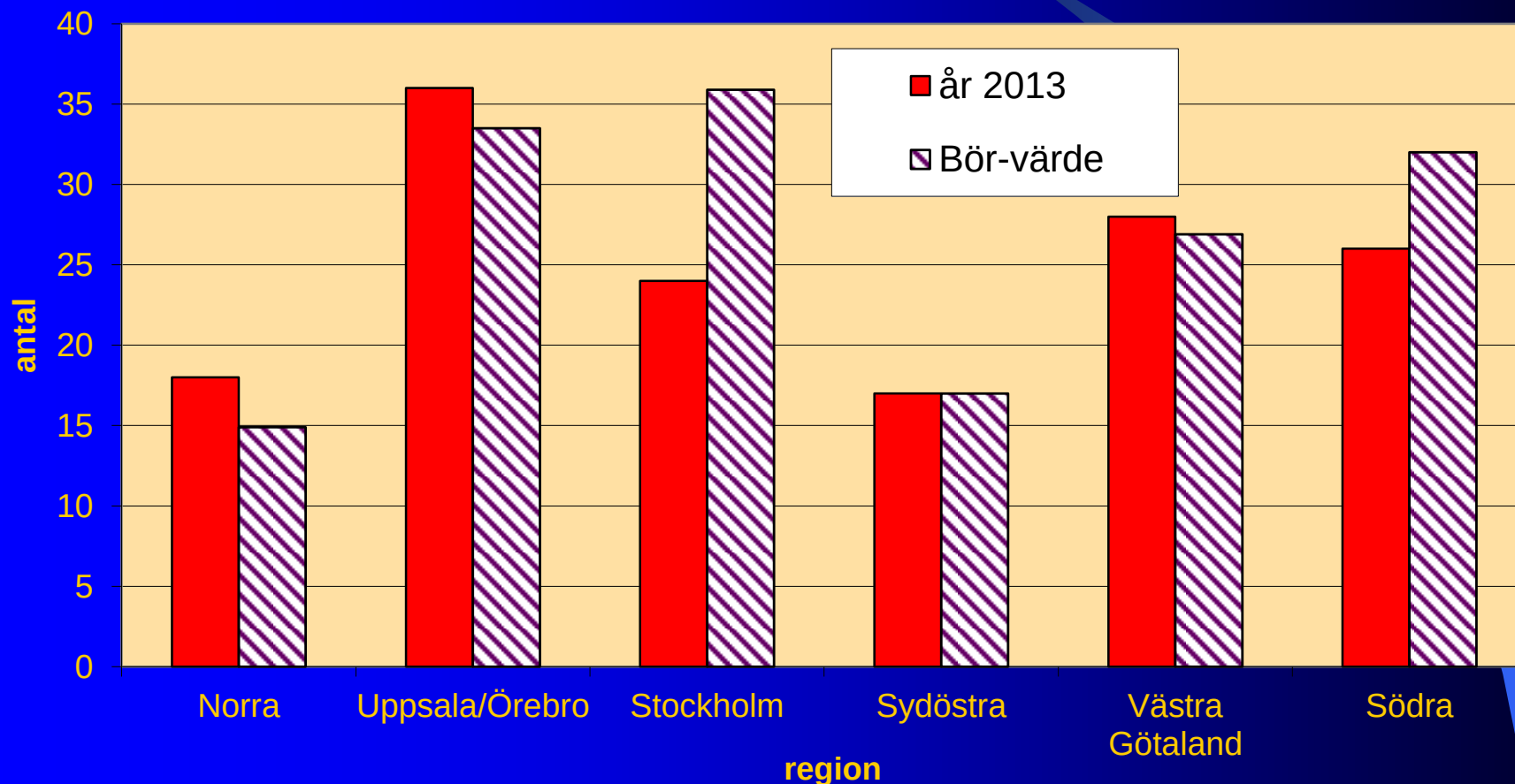
Antal ST-läkare under utbildning per region under åren 2007, 2009, 2011 och 2013.

Börvärdet baserar sig på att 160 ST-läkare är under samtidig utbildning

Antal ST-läkare under utbildning per region år 2013 relaterat till "börvärdet".

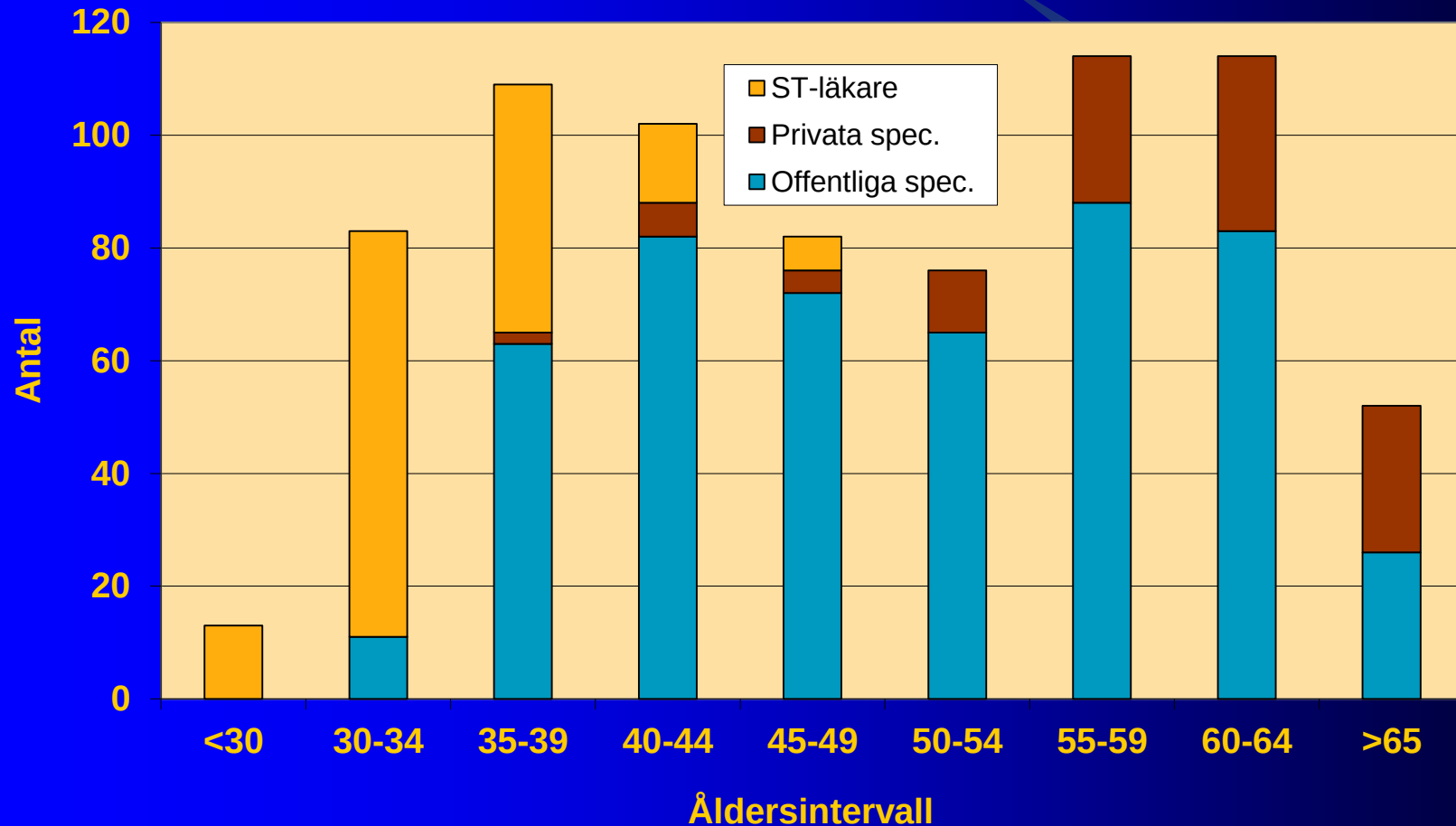
Börvärdet baserar sig på att 160 ST-läkare är under samtidig utbildning

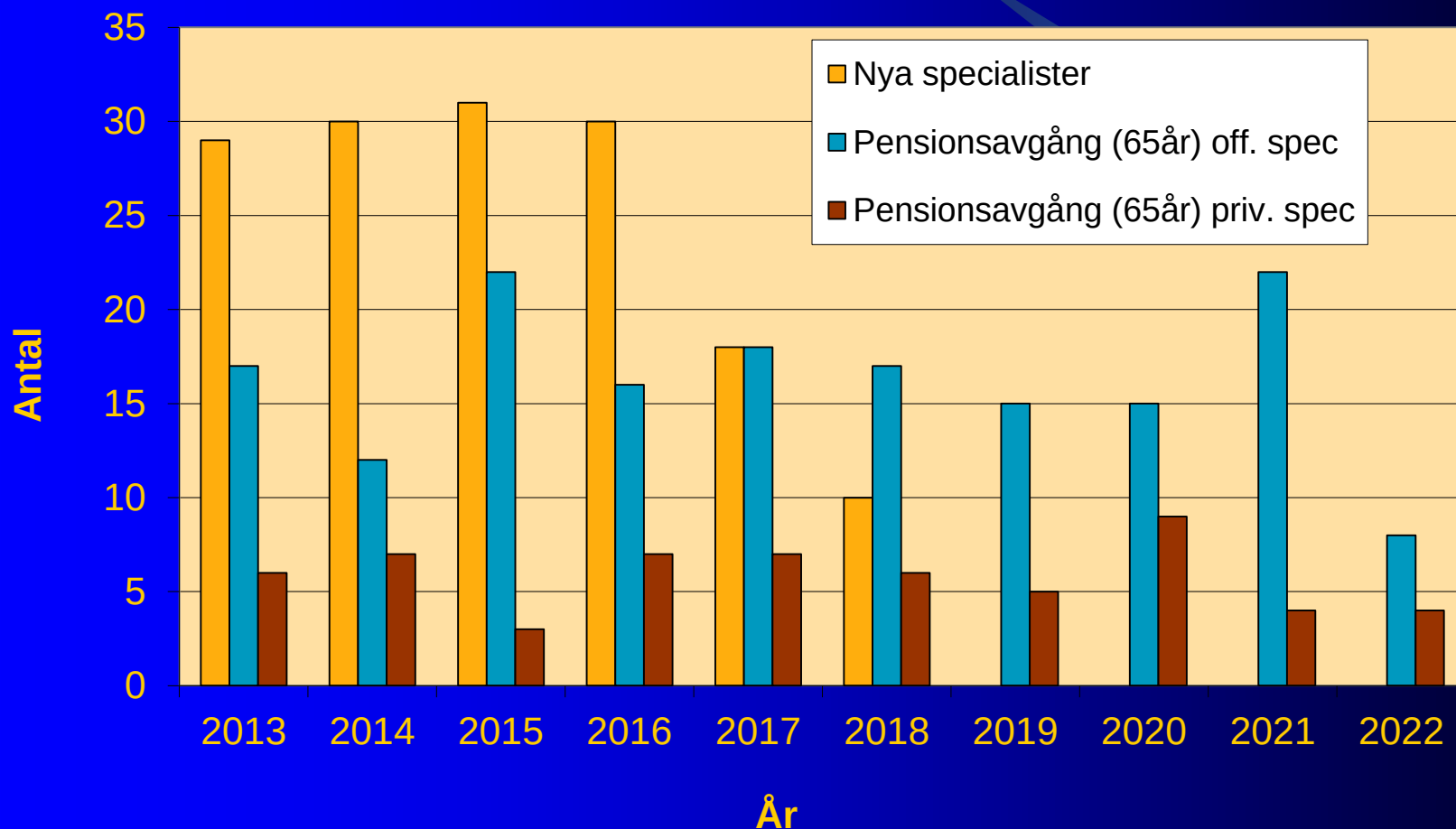
Följande diagram visar faktorer som påverkar behovet av nya specialister

- Åldersfördelning för specialister och ST-läkare
- Pensionsavgångar relaterat till beräknat antal nya specialister
- Specialister som slutar i förtid
- Antal specialister och ST-läkare som är tjänstlediga och sjukskrivna

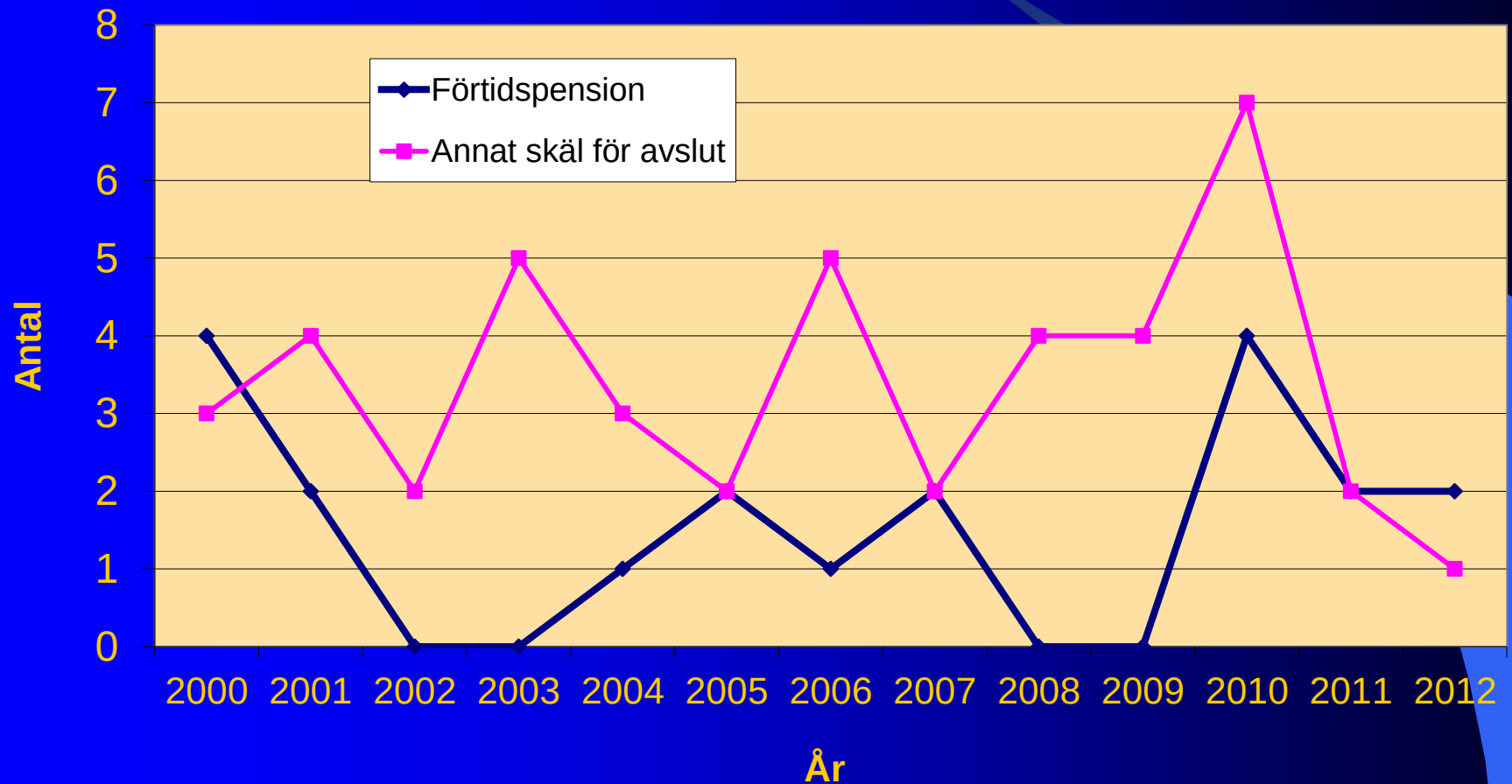
Åldersfördelning för specialister och ST-läkare år 2013

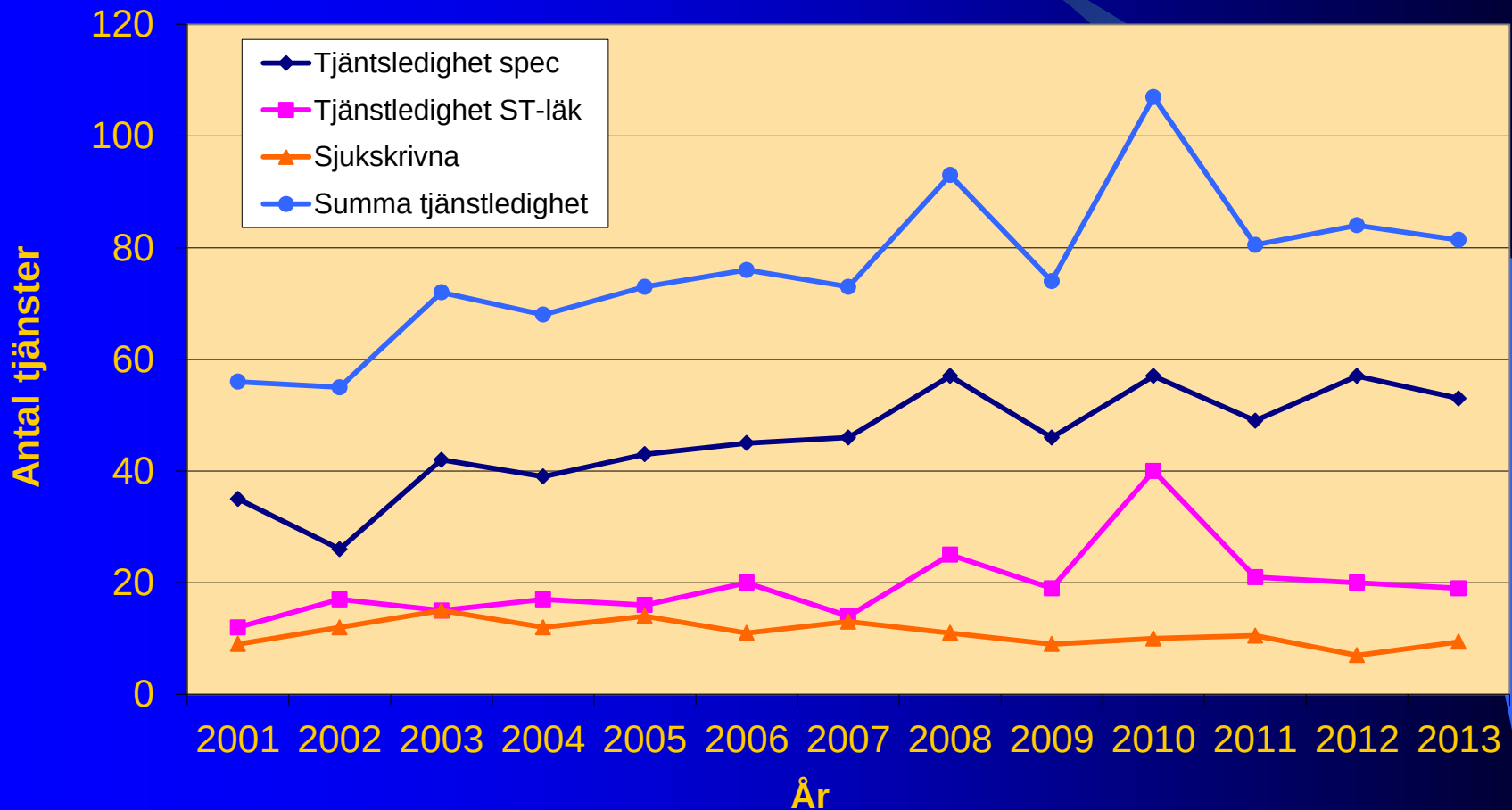
Förväntat antal nya specialister samt antal pensionsavgångar (65år) för offentliga och privata specialister

Antal offentligt anställda specialister som gått i förtida pension och de som avslutat sin ÖNH-verksamhet av annat skäl

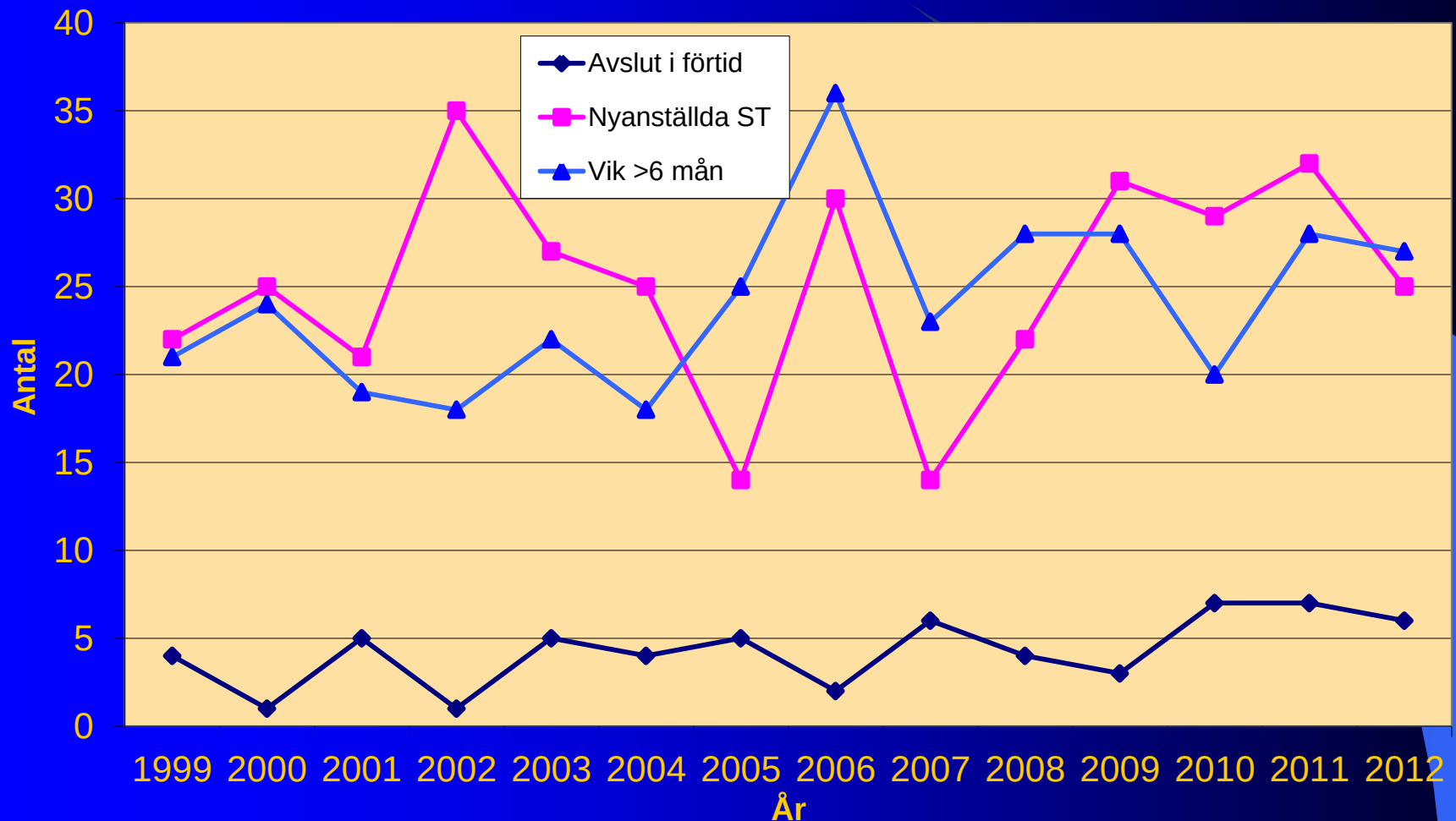
Läkare inom offentligt vård som inte tjänstgör pga tjänstledighet eller långtidssjukskrivning angivet i antal tjänster för år 2001-2013

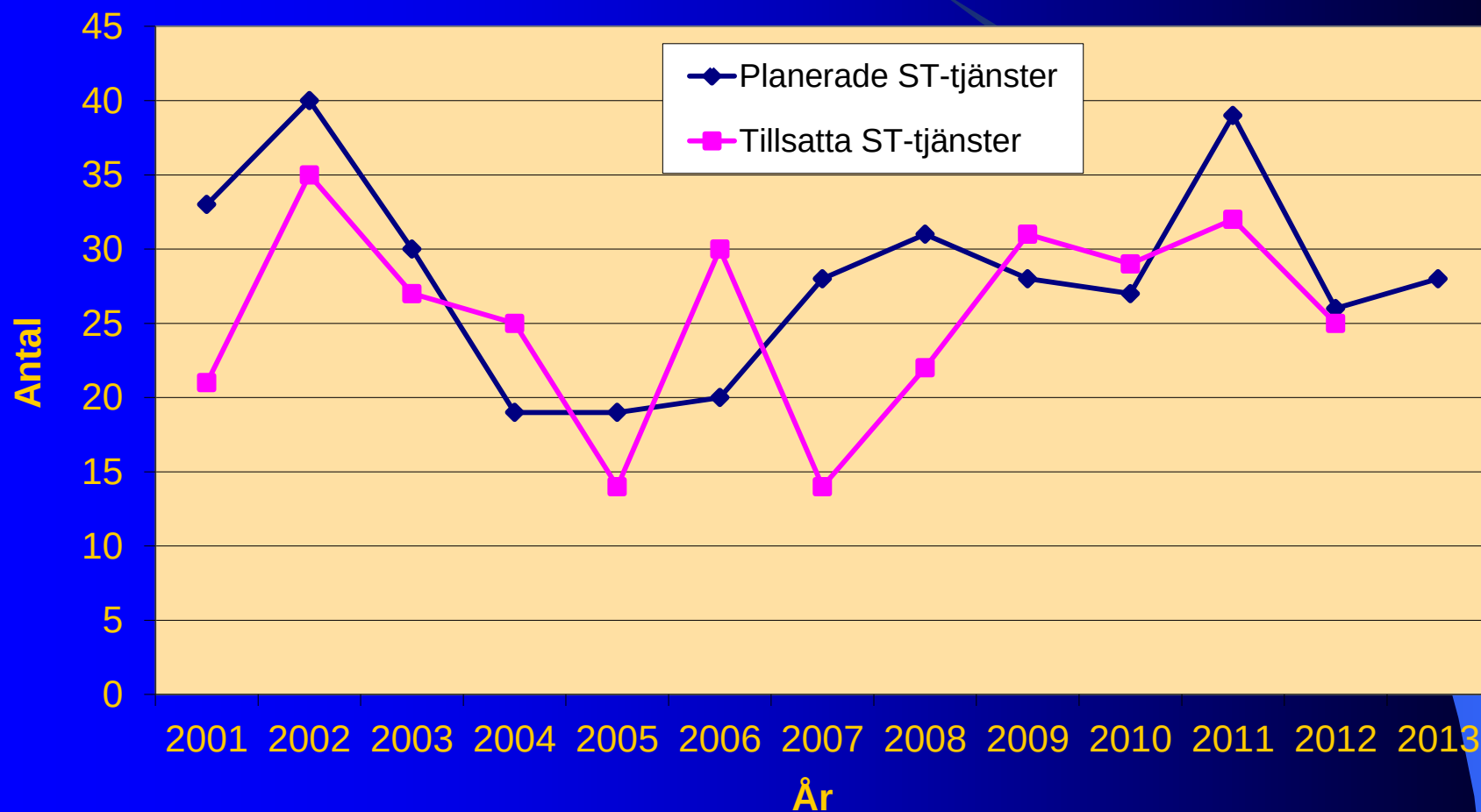
Följande diagram visar:

- ST-läkare som nyanställs, underläkare som anställts på långtidsvikariat (6 mån) samt ST-läkare som avslutat utbildningen i förtid
- Följsamheten mellan planering och tillsättning av ST-tjänster
- Utbildningsnivån avseende offentligt anställda läkare

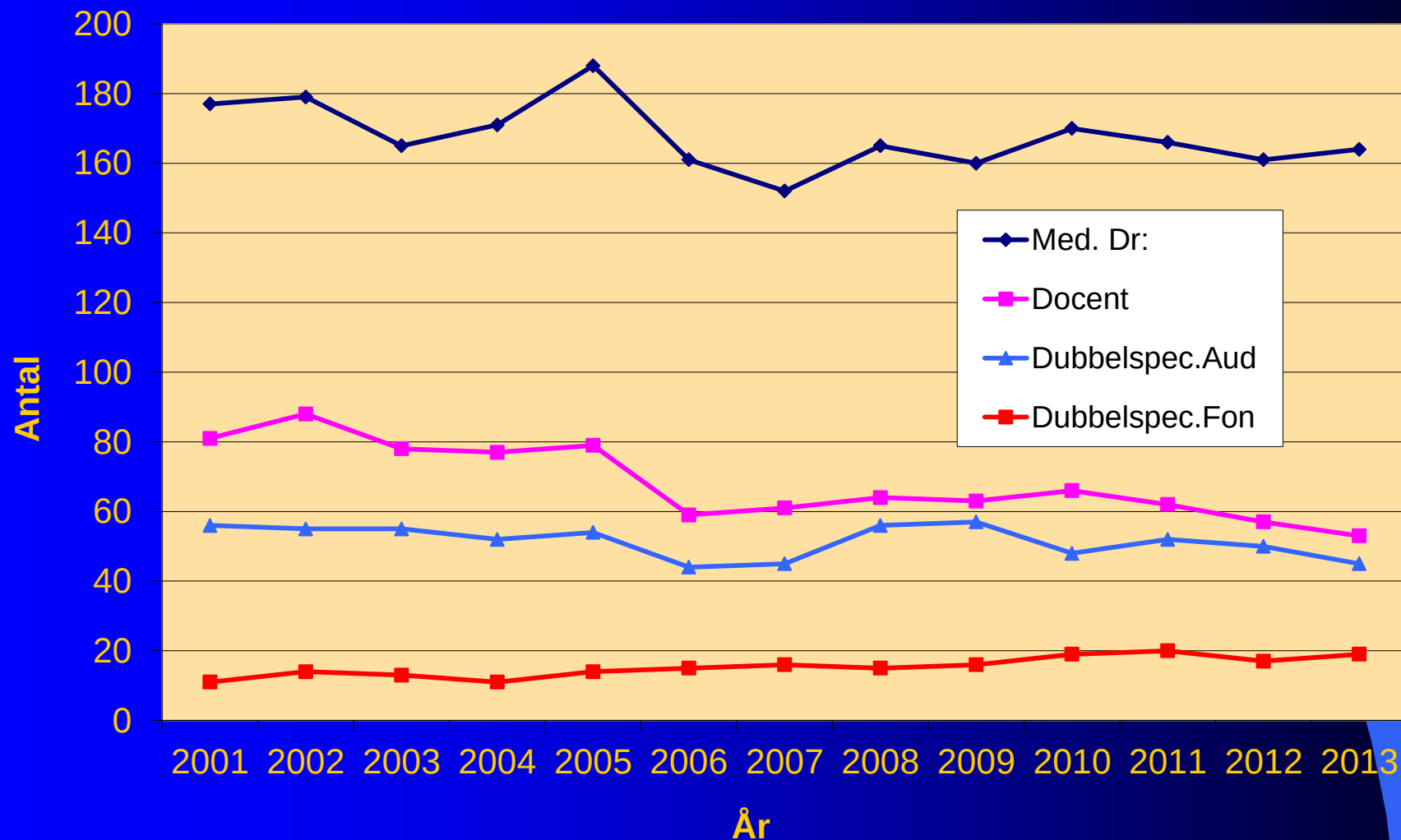
Nyanställning av ST-läkare, underläkare på vikariat > 6 månader samt ST-läkare som avslutar sin utbildning i förtid

Planerade och tillsatta ST-tjänster under år 2001 - 2013

Utbildningsnivå avseende offentligt anställda läkare år 2001 - 2013

Tillgång på specialister och analys av utbildningsbehov enligt tjänsteenkät 2013

- Tillgången på specialister i slutet av år 2017
- Behov av utbildning för perioden 2018-2022

Tillgång på specialister i slutet av år 2017 enligt planerad utbildning

Nu planerade nya specialister tom 2017	138
Bortfall 5 ST-läk / per år	<u>-25</u>
Beräknat antal nya spec. tom år 2017	113
Ej täckt specialistbehov år 2013	-36
Pension off. specialister tom 2017	-85
Pension priv. specialister tom 2017	-30
Bortfall 5 spec. / år	<u>-25</u>
Antal spec. som behöver ersättas tom år 2017	176
Balans år 2017	-63

Behov av nya specialister för perioden 2018- 2022.

Ingående balans avseende specialister år 2017	63
Pension off. specialister 2018-2022	77
Pension priv. specialister 2018-2022	28
Avslut av andra orsaker 5 spec. / år	<u>25</u>
Antal specialister som behöver ersättas 2018-2022	193

*Utbildningsbehovet är 193 nya specialister för perioden
2018 -2022 för att täcka hela behovet*

Sammanfattning

- Antalet ST-läkare under samtidig utbildning har ökat till 149. Detta innebär att vi kommer att få ett underskott på 63 specialister år 2017.
- Stockholmsregionen och Södra regionen utbildar inte idag nya specialister i paritet med ”bör-värdet”.
- Behovet av nya specialister för perioden 2018-2022 är 193 för att få full balans.
- För att inte förvärra bristen på specialister jämfört med idag bör utbildningen öka så att åtminstone **160 ST-läkare** är under samtidig utbildning. Det innebär att 32 nya ST-läkare bör anställas årligen fram till 2018.
- Ansvaret för att anställa och utbilda nya specialister ligger på sjukhusen och våra verksamhetschefer.

Hela enkäten kommer att finnas på ORL-forum.

**En god tillgång på specialister gör att vår
specialitet kan utvecklas!**

martin.beran@vgregion.se

Kommentarer till PP-bilderna för tjänstenkäten 2013.

1. Tjänstenkäten för våra specialiteter har nu genomförts årligen under 14 år. Årets enkät visar att vi fortsatt har ett stort behov av att utbilda nya specialister och att utbildningen bör ökas.
2. Detta är arbetsgruppen, som ansvarar för att enkäten genomförs. Deltagarna har ansvaret för att skicka ut enkäten till klinikerna. De skall sedan samla in och sammanställa data för respektive region. För privatläkarna sker insamlingen av data för hela riket.
3. Dessa fyra rubriker sammanfattar innehållet i följande diagram avseende specialister.
4. Antalet specialister med offentlig tjänst eller privat etablering är nu 597. Detta är en ökning med 84 stycken jämfört med den lägsta noteringen år 2002.
5. De senaste åtta åren har antalet ÖNH-specialister ökat medan antalet audiologer har minskat något. Antalet foniater och privata etableringar är väsentligen oförändrade.
6. Andelen privata etableringar är högst i Stockholmsregionen och har dessutom ökat sista året. För ett år sedan var andelen av regionens specialister i privat tjänst 39% och nu är den 43%. Lägst andel har man i Norra regionen där det finns två privata specialister (4%). I övriga regioner är andelen följande: Sydöstra 6 %, Uppsala/Örebro 6 %, Västra 12 % och Södra 15 %.
Audiologer och foniater finns inom alla regioner men med sned fördelning.
Utbildningen av nya specialister sker i huvudsak inom den offentliga vården. Detta innebär att de offentligt anställda specialisterna i Stockholmsregionen har en tung utbildningsbörda då de måste utbilda nya specialister även för den privata vården.
7. Det är skillnad på fördelningen av specialister mellan regionerna i relation till folkmängden. Lägst antal specialister per invånare har idag Västra Götalandsregionen, Sydöstra regionen och Norra regionen med drygt fem specialister per 100 000 invånare. Stockholmsregionen och Uppsala/Örebro regionen har 6,7 resp. 6,5 specialister per 100 000 invånare. Södra regionen har högst antal med 7,4 specialister per 100 000 invånare.
8. Följande diagram visar hur många ST-läkare som är under samtidig utbildning och hur utbildningen fördelar sig på regionerna.

Utbildningen bör ske solidariskt mellan regionerna. Om 160 ST-läkare skall vara under samtidigt utbildning och dessa fördelas på varje region efter regionens invånarantal så kan man ta fram ett "börvärde" som varje region bör uppnå.
9. Utbildningen har successivt ökat under åren och har nu nått sin högsta nivå sedan år 2000 dvs. 149 ST-läkare under samtidig utbildning.
10. Stockholmsregionen och Södra regionen utbildar inte på den nivå som man borde göra. Övriga regioner ligger på eller strax över den stipulerade nivån.
11. Ett enklare diagram för år 2013 relaterat till börvärde 160. Stockholmsregionen och Södra regionen utbildar inte på den nivå som man borde göra. Övriga regioner ligger på eller över den stipulerade nivån.

12. Följande diagram visar faktorer som påverkar behovet av nya specialister och som man måste ta hänsyn till när man analyserar det framtida behovet. Förändringar i specialitetens uppdrag värderas av verksamhetscheferna i och med att enkäten skall besvaras utifrån uppdrag och budgetramar.
13. Den ökade utbildningen har haft effekt. Vi har fått ett större antal yngre specialister och därmed en jämnare åldersfördelning än tidigare. De kommande 10 åren är det totalt 228 specialister (38 %) som kommer att passera 65 års ålder. Det är glädjande att allt fler väljer att fortsätta arbeta kvar efter 65 år ålder även i den offentliga vården.
14. Ställer man antalet pensionsavgångar mot förväntat antal nya specialister så täcker antalet nya specialister väl upp detta fram till 2016. De ST-läkare som anställs nu kommer att vara färdiga 2017. Tyvärr finns det ett bortfall både vad gäller specialister som slutar i förtid och ST-läkare som inte slutför sin utbildning. Detta tar vi hänsyn till i analysen av utbildningsbehovet och bortfallet beräknas utifrån historiska data.
15. Det är varierande antal specialister per år som går i förtidspension eller avslutar sin tjänstgöring av annat skäl före 65 års ålder. I snitt är det 4,6 per år under åren 2000 till 2012
16. Tjänstledigheter i antalet tjänster har ökat med 25 sedan år 2001. Totalt har 177 läkare (145 specialister och 32 ST-läkare) varierande grad av tjänstledighet motsvarande 81 tjänster. Antalet sjukskrivna ligger stabilt på en låg nivå.
17. Sjukhusen och verksamhetscheferna ansvarar för att man anställer och utvecklar nya specialister. Detta skall gälla både klinisk och vetenskaplig utveckling. Följande diagram beskriver detta utifrån enkätdata.
18. De senaste åren har nyanställningarna av ST-läkare legat högt och planeringen för ny ST-läkare i år ligger på 26. Som tidigare har man många underläkare på långtidsvikariat och detta ger ju en bra rekryteringsbas. Antal avslut i förtid har ökat och de senaste 6 åren har i snitt 5,5 ST-läkare slutat. De senaste tre åren har hela 20 ST-läkare slutat i förtid.
19. Verksamhetscheferna anger i enkäten sin planering av nya ST-tjänster för det innevarande året samt hur många tjänster man tillsatt året innan. År 2012 tillsattes 25 av 26 planerade ST-tjänster. I stort har man genom åren kunnat genomföra det man förutsatt sig, vilket är ett bra betyg för våra verksamhetschefer.
20. Sedan 2006 är det endast mindre förändringar av utbildningsnivån inom våra specialiteter bland de offentligt anställda. Jämfört med 2001 har man 13 färre läkare med medicine doktorgrad och 28 färre med docentur.
I privat verksamhet finns det 30 specialister med medicine doktorgrad varav åtta med docentur.
21. De flesta ST-läkare som idag har anställning kommer att vara färdiga specialister i slutet av år 2017. Med de data vi har idag kan vi beräkna vilken tillgång på specialister vi kommer att ha december 2017.
De ST-läkare som tillsätts år 2013 till 2017 skall täcka behovet av nya specialister för perioden 2018-2022. Den utbildningsvolym som behövs kan beräknas från enkätdata.
22. Idag har vi en brist på 36 specialister. Beräkningen visar att bristen kommer att öka till 63 år 2017. Förra året var den beräknade bristen 44 specialister för år 2016.

23. Gör man beräkning av behovet av nya specialister för perioden 2018-2022 så behövs det 193 för full balans. Det beräknade behovet av utbildning av nya specialister har ökat med 20 jämfört med förra året. Om vi klarar av att utbilda 160 nya specialister kommer underskottet på specialister att vara 33 år 2022.
24. Kan vi öka till 160 ST läkare under samtidig utbildning så kommer bristen på specialister förmodligen inte att öka jämfört med hur det ser ut idag. Helst skulle man önska att man kom upp till 175 ST-läkare under samtidig utbildning.
25. Enkäten kommer att läggas ut som PDF-fil på ORL forum. Den kommer också att skickas ut till samtliga verksamhetschefer. Vill man göra ytterligare analys av regionala data så finns dessa data tillgängliga hos respektive regionalt ansvarig.

Trollhättan den 22 juli 2013

Martin Beran

Ordförande i arbetsgruppen för tjänsteenkäten